

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Novissima Polyantha, In Libros XX. Dispertita

Dominicus

Francofurti, 1613

Vacuum

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97211](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97211)

OLYANTHEÆ

NOVÆ LIBER XIX.

V.

Vacuum.

DEFINITIO: ET ETYMOLOG.

ACVVM, Gr. κενόν, τὸ, & κενόν, vacuo dicitur. Est autem vacuum, locus priuatus corpore, *secundum Ar. 1.4. Phys. Hebr. Rachab.* à latitudine, seu expansione, vt aeris expansio, mirum est vacuū nostri respectu.

A vacuum vaco dicitur. Est enim vacare, proprie vacuum esse. Vacare, si impersonaliter accipitur, significat vacuū tempus esse. Vaco si cum ablatiuo sine præpositione iungatur, vt vacas sapientia, hoc est, cares, quanquam carere potest, vt quidam, indiges, vel quæ apud natum sis habere. Quare dicitur homo carere aliis. Cic. *Satiatis & expletis iucunditate, quam frui. Quamuis non careret, qui non desiderat.* carere dicitur, carere damno, culpa, periculo. Si vero iungatur cum præpositione ab, eodem modo significat, vacuum sum, vt in his, vaco ab agricultura. A vaco pariter fit, vacatio, quæ proprie dicitur.

PHILOSOPHICÆ SENTENTIÆ.

Inane locus esse, in quo nihil sit omnino. *Lib. 4. de nat.*

In eodem modo inane id videtur dici, quod non est plenum, quod tangendi sensu percipitur. Altero id in quo res aut effectus nulla est. *Ibid. T. 8.*

Quidam est quod non est, & priuatio videtur esse. *Lib. 4. de nat. T. 67.*

Nullam habere potest cum eo, quod plenum est, comparatum. *Idem de nat. c. 71.*

In eo omnino nec in eo, quod rarum & tenue est, separatim esse potest, nisi quisquam velit omnino inane appellare. *Idem de nat. c. 86.*

In quo inane est, in auditu domini dicitur. *Lib. 2. de animo.*

In rerum natura nullo modo esse potest. *Ioan Gram. in*

inane immobile est. *Idem in 4. Phys.*

In eo existit nihil prohibet sagittam, vel lapidem proici, cum in eo, projectum, & receptaculum. *Idem ibid.*

In eo assimilatur loco, ideo existimatur esse locus, in quo non est. *Aver. in Phys. text. 1.*

In eo non habet differentias, quib. in superius, & inferius diuisum. *Ibid. text. 42.*

In eo non habet naturam, nec vniuersalem, nec diuersam. *Idem text. 49.*

In eo, & locus sunt idem subiecto, diffinitione duo. *Ibid.*

In eo, & corpus mathematicum non differunt, cum vtrumque in eisdem dimensionibus abstractas à materia. *Ibid. text. 51.*

In eo in nullo loco est. *Plat. in Tim.*

In eo in nullo mundo est, omnia sunt plena, *Timæus Locros*

in eo in nullo mundo est. *Timæus & natura.*

In eo nihil est in rerum ordine, solum quod non est, quod existit, vacuum nuncupandum: nihil enim reperiri potest, cum existat vacuum sit acre enim plena non sunt vacua, cum in eo sit non ex corporalibus compositum. *Mer. Trism. c. 7.*

In eo vocatur abyssum Moyses: profundissimum enim est, & in eo habitant omnia. *Phil. de mund. opific.*

In eo ne sequatur, in cucurbitulis ignitis aerem qui rapidissime sequitur aer intus in cucurbitulam & secum rapit hunc & cutem. *Fig. in Plat. Tim. c. 83.*

Vacuum ne sequatur, postquam semel cantando vocando aerem protulisti, quæ quis ille propellit anteriorem, eatenus postquam solum repente sublequitur ad vacuum declinandum. *Fig. in Plat. Tim. c. 83.*

Vacuum ne sequatur, si orificium fistule in aquam demiseris & alterum orificium labiis comprehenderit, quatenus aerem hauries de fistula, eatenus fuges & aquam consequentem. *Idem ibid.*

Vacuum ne sequatur, postquam in nubib. inclusus cum acuto vapore ventus deorsum est excussus, consequitur deinceps miro fulminis impetu. *Ibid. c. 84.*

Vacuum ne sequatur, lapillum quem proiecisti non solum propellit tua vis illata, sed etiam aer deinceps repent sublequitur. *Idem c. 83.*

Vacuum ne sequatur, vbi per fistulam semel tracta fuerit furtim aqua, reliqua sequitur. *Ibid. c. 84.*

Vacuum æternum si est, & sibi indiq. simile, immobile etiam esset, non enim mouere potest, nisi excederet, nam quod excedit, vel in plenum, vel in vacuum excedat: quorum alterum in plenum non potest admittere, & vacuum nullum est. *Arif. de æno. Zeno & Georg.*

Vacuum affirmantes aiunt esse locum corpore priuatum. *Idem Phys. 4. c. 1.*

Vacui consideratio eodem modo pertinet ad physicum de loco, quia similem habent vt fidem, & incredulitatem per ea, quæ putantur. *Ibid.*

Vacuum est locus in quo nihil est. *Arif. Phys. 4. c. 2.*

Vacuum vno modo dicitur non plenum corpore sensibili secundum tactum: alio modo in quo non est hoc aliquid, nec sustantia corporea. *Idem ibid.*

Vacuum nec separatim, nec aggregatum, nec in raris corporibus esse non potest patet. *Them. in 4. Phys. text. 86.*

Vacuum & inane nihil est. *Simpl. in 1. Phys.*

Vacuum si aliquid morus causa esset, alterationis non potest esse causa. *Idem in 4. Phys.*

Vadimonium.

SENTENTIÆ PHILOSOPHICÆ.

De Vadimonio. DIAL. XIV.

Francisci Petrarce.
DOL.

VADIMONIO exagitor. R. Amissam modo pecuniam querere, iam proiectam quereris. Nonne vltro te obligans pecuniam proiecisti? vulgaris insania plurimorum, qua per facile & pecuniam perdidisti & amicum. D. Pro altero fidem obstrinximam. R. Pro te ipso eam solues; & nil debere, ac sine compedibus agere quam iucundum sit tuo dices incommodo. D. Vadim pro amico dedi me. R. Da posthac amicis egenis aurum, argentum, vinum, oleum, frumentum, vestes, domos, prædia, consilium, solatium, cum amicis demum omnia partire. Vnam tibi habe, nullique vnquam tuam dederis libertatem. D. Promisi pro altero. En soluendi dies adest. R. An tu affuturam ignorabas? an reuictum non sperabas? An non heredem saltem, quem cogitabas quem spontaneis vinculis inuolueres? Bene autem habet quod in caput errantis pœna redundat erroris. Sentio autem dilatio te tescellit. Media promissionis inter ac solutionis diem spacia vana mente metimini, quæ vt reliqua tempora longa videntur dum spectes, dum præterire breuissima. Volant enim horæ, dies, noctes, hebdomadæ, menses, anni, lustra, sæcula, & quæ distantissima iudicantur in foribus sunt. Itaque quod in paucorum interstitio mensum nunc stupetis, si aperti essent oculi, clare quidem multis in sæculis videretis. Sed vos quasi tempus desiderio vestro pareat non naturæ suæ, non venturum vobis te minimum, nec ituros dies fingitis, atque hæc se velut oculis clausis præcipitium prætercitis, verbo placidi vobis esse videmini & urbani pro alio promittentes, quasi non verba hæc & promissa clandestina, mox in publicum eruptura tumultusque rerum maximos allatura sint. D. Despondi pro amico. R. Amicorum indigentis scis præsentis, si

TTTTT 2 quod